T001 A HÀM I 37-Kinh Cưu La Đàn Đầu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

457 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I

23. KINH CÖÙU-LA-ÑAØN-ÑAÀU1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la2, cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi du haønh trong nhaân gian, ñeán phía Baéc xoùm Baø-la-moân Khö-naäu-baø-ñeà3 ôû Caâu-taùt-la, nghæ ñeâm trong röøng Thi-xaù-baø4. Baáy giôø, coù Baø-la-moân teân Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñang nghæ taïi thoân Khö-naäu-baø-ñeà. Xoùm aáy sung tuùc, nhaân daân ñoâng ñuùc, vöôøn quaùn, ao taém, caây coái, trong xanh, töôi maùt. Vua Ba-tö-naëc phong thoân aáy cho Baø-la-moân Cöùu-la-ñaøn-ñaàu laøm phaïm phaàn. Baø-la-moân naøy töø baûy ñôøi trôû laïi cha meï ñeàu chaân chaùnh khoâng bò ngöôøi khinh nhôøn, ñoïc tuïng thoâng suoát ba boä dò hoïc, coù khaû naêng phaân tích caùc loaïi kinh thö. Theá ñieån u vi, khoâng thöù naøo khoâng toång luyeän; laïi gioûi pheùp xem töôùng ñaïi nhaân, döï ñoaùn caùt hung, teá töï nghi leã. OÂng coù naêm traêm ñeä töû, daïy doã khoâng heà boû pheá. Khi aáy, Baø-la-moân muoán thieát leã ñaïi teá5, chuaån bò naêm traêm con boø ñöïc, naêm traêm con boø caùi, naêm traêm con beâ ñöïc, naêm traêm con beâ caùi, naêm traêm con deâ vaø naêm traêm con cöøu6 ñeå daâng cuùng.

1. Baûn Haùn, Tröôøng A-haøm, quyeån 15, “Ñeä tam phaàn, Cöùu-la-ñaøn-ñaàu kinh Ñeä töù”. Töông ñöông Paøli, D. 5, Dig i. 5 Kuøæadanta-sutta. 2. Caâu-taùt-la (Paøli: Kosala), trong baûn Paøli: Phaät taïi Magadha, cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo naêm traêm ngöôøi. 3. Caâ u-taù t-la Khö-naäu-baø -ñeà Baø-la-moân thoân ; Paøli: Khaønumataö naøma Magadhaøn aö Braøhmaòa-gamo, moät laøng Baø-la-moân ôû Magadha teâ n laø Khaø nu-mata. 4. Thi-xaù-baø (Paøli: Siösapa). Paøli, sñd.: Khaønumate... Ambalaæææhikaøyaö, trong röøng caây Ambalatthika ôû Khaønumata. 5. Ñaïi töï ; Paøli: Mahaø-yaóóa, ñaïi leã hieán teá sinh vaät lôùn nhaát cuûa Baø-la-moân giaùo. Xem moâ taû ñoaïn döôùi. 6. Ñaëc ngöu ; Paøli: usabha, boø ñöïc; ñaëc ñoäc ; Paøli: vacchatara, beâ ñöïc; töï

Luùc baáy giôø, caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só trong thoân Khö-naäu- baø-ñeà nghe tin Sa-moân Cuø-ñaøm, con trai doøng hoï Thích, ñaõ xuaát gia vaø thaønh ñaïo, töø nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ñeán nghæ ôû röøng Thi-xaù- baø. Ngaøi coù tieáng taêm lôùn, lan truyeàn khaép thieân haï, laø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, möôøi hieäu ñaày ñuû, ôû giöõa chö Thieân, Ngöôøi ñôøi, Ma hoaëc Ma thieân, Sa-moân, Baø-la-moân. Maø töï thaân chöùng ngoä, roài giaûng phaùp cho ngöôøi, lôøi noùi khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa vaø khoaûng cuoái ñeàu chaân chaùnh, ñaày ñuû nghóa vaø vò, phaïm haïnh thanh tònh. “Baäc Chaân nhaân nhö vaäy, neân ñeán thaêm vieáng. Nay chuùng ta haõy cuøng ñi thaêm vieáng Ngaøi”. Noùi nhö vaäy roài, hoï keùo nhau ra khoûi thoân Khö-naäu-baø-ñeà, töøng ñoaøn noái tieáp nhau, cuøng ñeán choã Phaät. Khi aáy Baø-la-moân Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñang ôû treân laàu cao, töø xa troâng thaáy töøng ñoaøn ngöôøi noái tieáp nhau, beøn quay

laïi hoûi ngöôøi haàu: “Nhöõng ngöôøi kia do nhaân duyeân gì maø töøng ñoaøn noái tieáp nhau, muoán ñi ñaâu vaäy?” Ngöôøi haàu thöa: “Toâi nghe ñoàn, Sa-moân Cuø-ñaøm, con trai doøng hoï Thích, ñaõ xuaát gia vaø thaønh ñaïo, töø nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ñeán nghæ ôû röøng Thi-xaù-baø. Ngaøi coù tieáng taêm lôùn, lan truyeàn khaép thieân haï, laø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, möôøi hieäu ñaày ñuû, ôû giöõa chö Thieân, Ngöôøi ñôøi, Ma hoaëc Ma thieân, Sa-moân, Baø-la-moân. Maø töï thaân chöùng ngoä, roài giaûng thuyeát phaùp cho ngöôøi, lôøi noùi khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa vaø khoaûng cuoái ñeàu chaân chaùnh, ñaày ñuû nghóa vaø vò, phaïm haïnh thanh tònh. Nhöõng ngöôøi Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só trong thoân naøy, töøng ñoaøn noái tieáp nhau, muoán ñeán thaêm vieáng Sa-moân Cuø-ñaøm vaäy.” Roài Baø-la-moân Cöu-la-ñaøn-ñaàu lieàn ra leänh cho ngöôøi haàu raèng: “Ngöôi haõy nhanh choùng mang lôøi ta ñeán vôùi caùc ngöôøi aáy raèng: ‘Caùc khanh haõy döøng laïi moät laùt, haõy ñôïi ta ñeán, roài cuøng ñi ñeán choã Cuø-ñaøm kia’.” Ngöôøi haàu töùc thì mang lôøi cuûa Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñeán noùi vôùi caùc ngöôøi aáy raèng: “Caùc ngöôøi haõy döøng laïi moät laùt, haõy ñôïi ta ñeán, roài cuøng ñi ñeán choã Cuø-ñaøm kia”. Luùc aáy, moïi ngöôøi traû lôøi raèng:

ñoäc ; Paøli: vacchatari, beâ caùi; coå döông ; Paøli: urabbha, deâ ñöïc; yeát döông ; Paøli: aja, sôn döông ñöïc. Moãi thöù baûy traêm con, theo baûn Paøli.

459 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I “Ngöôi haõy nhanh choùng trôû veà thöa vôùi Baø-la-moân raèng, nay thaät laø phaûi thôøi, neân cuøng nhau ñi.” Ngöôøi haàu trôû veà thöa: “Nhöõng ngöôøi aáy ñaõ döøng roài. Hoï noùi: nay thaät laø phaûi thôøi, neân cuøng nhau ñi.” Baø-la-moân lieàn xuoáng ñaøi, ñeán ñöùng cöûa giöõa. Baáy giôø coù naêm traêm Baø-la-moân khaùc ñang ngoài beân ngoaøi cöûa giöõa, giuùp Cöùu-la-ñaøn-ñaàu thieát leã ñaïi töï. Thaáy Baø-la-moân Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñeán, thaûy ñeàu ñöùng daäy nghinh ñoùn, hoûi raèng: “Ñaïi Baø-la-moân, ngaøi muoán ñi ñaâu ñaây?” Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñaùp: “Coù Sa-moân Cuø-ñaøm, con nhaø hoï Thích, xuaát gia vaø thaønh ñaïo, ñang ôû Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ñeán röøng Thi-xaù-baø, phía Baéc thoân Khö-naäu-baø-ñeà. Ngaøi coù tieáng taêm lôùn, ñoàn khaép thieân haï, laø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, ñaày ñuû möôøi hieäu, ôû giöõa chö Thieân, Ngöôøi ñôøi, Ma hoaëc Ma thieân, Sa-moân, Baø-la-moân, töï thaân chöùng ngoä, roài thuyeát phaùp cho ngöôøi7, lôøi noùi khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa vaø khoaûng cuoái thaûy ñeàu chaân chaùnh, ñaày ñuû nghóa vaø vò, phaïm haïnh thanh tònh. Baäc Chaân nhaân nhö vaäy neân ñeán vieáng thaêm. Naøy caùc ngaøi Baø-la-moân, ta laïi nghe noùi Cuø-ñaøm bieát ba loaïi teá töï8, möôøi saùu tö cuï teá töï9. Ta tuy laø haøng tieân hoïc cöïu thöùc trong chuùng, nhöng coù choã chöa bieát roõ. Nay ta muoán cöû haønh ñaïi teá töï, boø vaø deâ ñaõ ñuû. Ta muoán ñeán Cuø-ñaøm ñeå hoûi veà ba phaùp teá töï vaø möôøi saùu tö cuï teá töï. Neáu chuùng ta coù ñöôïc phaùp teá töï roài, coâng ñöùc ñaày ñuû, tieáng taêm seõ ñoàn xa.” Naêm traêm ngöôøi Baø-la-moân lieàn thöa vôùi Cöùu-la-ñaøn-ñaàu: “Ñaïi sö chôù ñi. Vì sao? Kia neân ñeán ñaây chöù ñaây khoâng neân ñeán kia. Ñaïi sö coù baûy ñôøi cha meï ñeàu chaân chaùnh khoâng bò gieøm pha. Neáu ñaõ coù ñuû yeáu toá

nhö vaäy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. Laïi nöõa, Ñaïi sö tuïng ñoïc thoâng suoát ba boä saùch dò hoïc, coù theå phaân tích caùc loaïi kinh thö, theá ñieån u vi, khoâng thöù naøo laø khoâng toång luyeän. Laïi gioûi xem töôùng ñaïi nhaân, xem töôùng toát xaáu, nghi leã teá töï. Ñaõ thaønh töïu nhöõng

7.

Xem cht.15 kinh soá 20 “A-ma-truù”.

8.

Tam chuûng teá töï (Paøli: tividha-yaóóa-sampadam): teá ngöïa, teá boø, teá deâ; hoaëc nhö kinh giaûi thích ñoaïn sau.

9.

Thaäp luïc töï cuï ; Paøli: soôasa-parikkhaøram, seõ ñöôïc keå sau.

phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chöù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö dung maïo ñoan chaùnh, coù saéc töôùng cuûa Phaïm thieân . Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy thì kia neân ñeán ñaây chôù ñaây khoâng neân 10

ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö coù giôùi ñöùc taêng thöôïng11, trí tueä thaønh töïu. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia.” “Laïi nöõa, Ñaïi sö coù lôøi noùi nhu hoøa, bieän taøi ñaày ñuû, nghóa vaø vò thanh tònh. Ñaõ coù ñuû phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö laø vò daãn ñaàu ñaïi chuùng, coù ñoâng ñeä töû. Ñaõ coù ñuû phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö thöôøng daïy doã naêm traêm Baø-la-moân. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö coù hoïc giaû boán phöông ñeán xin thoï giaùo; ñöôïc hoûi caùc kyõ thuaät, caùc phaùp teá töï, thaûy ñeàu traû lôøi ñöôïc caû. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö ñöôïc vua Ba-tö-naëc vaø vua Bình-sa12 cung kính cuùng döôøng. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy thì kia neân ñeán ñaây chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö giaøu coù nhieàu taøi baûo, kho taøng ñaày aép. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy thì kia neân ñeán ñaây chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Laïi nöõa, Ñaïi sö coù trí tueä saùng suoát, noùi naêng thoâng lôïi, khoâng heà khieáp nhöôïc. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. “Ñaïi sö neáu ñaõ ñuû möôøi phaùp nhö vaäy, thì kia neân ñeán ñaây, chôù ñaây khoâng neân ñeán kia. Cöùu-la-ñaøn-ñaàu noùi vôùi caùc Baø-la-moân: “Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy. Ñuùng nhö ñieàu caùc oâng noùi. Toâi thaät coù ñuû caùc ñöùc aáy, chôù khoâng phaûi khoâng coù. Nhöng caùc oâng haõy nghe toâi noùi. Sa-moân Cuø-ñaøm coù coâng ñöùc ñeå chuùng ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. Sa-moân Cuø-ñaøm töø baûy ñôøi trôû laïi cha meï ñeàu chaân chaùnh khoâng

10.

Haùn: höõu Phaïm thieân saéc töôïng ; Paøli: brahma-vaòòì brahma-vaccasì: coù dung saéc nhö Phaïm thieân, uy nghi nhö Phaïm thieân.

11.

Giôùi ñöù c taêng thöôïng ; Paøli: vuddha-sìla ñaïo ñöùc ñöôïc troïng voïng.
12.
Ba-tö-naëc ; Paøli: Pasenadi. Bình-sa ; Paøli: Bimbi.
461 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I bò gieøm pha. Kia ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, chuùng ta neân ñeán kia, chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm coù dung maïo ñoan chaùnh, xuaát thaân töø giai caáp Saùt-lî. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, chuùng ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm sanh choã toân quyù, nhöng ñaõ xuaát gia haønh ñaïo13. Thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm saéc saùng ñaày ñuû14, chuûng taùnh chaân chaùnh, nhöng ñaõ xuaát gia tu ñaïo. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm sanh vaøo gia ñình giaøu coù, coù uy löïc lôùn, nhöng ñaõ xuaát gia haønh ñaïo. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñuû giôùi Hieàn thaùnh, thaønh töïu trí tueä. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm kheùo leùo nôi ngoân ngöõ, dòu daøng hoøa nhaõ. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm laø Baäc Ñaïo Sö cuûa ñaïi chuùng, coù ñoâng ñeä töû. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm vónh vieãn dieät töø duïc aùi, khoâng coù sô suaát thoâ thaùo15, öu tö vaø sôïi haõi ñaõ töø, loâng toùc khoâng döïng ñöùng16, hoan hyû, hoøa vui; ñöôïc ngöôøi17 khen thieän, kheùo noùi quaû baùo cuûa haønh vi18, khoâng cheâ bai ñaïo khaùc. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia

13. Paøli: mahantaö óati-saígaö ohaøya pabbajito, xuaát gia, lìa boû gia ñình quyeán thuoäc lôùn. 14. Haùn: quang minh cuï tuùc ; kinh Chuûng ñöùc: quang saéc cuï tuùc . 15. Haùn: vónh dieät duïc aùi, voâ höõu toát baïo ; Paøli: khìòa-kaøma-raøgo vigata-caøpallo, ñaõ dieät aùi duïc, khoâng coøn thaùo ñoäng. 16. Haùn: y mao baát thuï . 17. Kieán nhôn , Toáng-Nguyeân-Minh: nhôn kieán . 18. Haù n: kieá n nhaâ n xöng thieä n, thieän thuyeát haønh baùo .
Tham chieáu Paøli: kamma-vaødì kiriya-vaødì, laø ngöôøi chuû tröông veà nghieäp, chuû tröông veà haønh vi.

chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm thöôøng ñöôïc vua Ba-tö-naëc vaø vua Bình-sa leã kính cuùng döôøng. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia, chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm ñöôïc Baø-la-moân Phaát-giaø-la-sa-la19 leã kính cuùng döôøng; cuõng ñöôïc Baø-la-moân Phaïm20, Baø-la-moân Ña-lî-giaù21, Baø-la-moân Chuûng Ñöùc22, Thuû-ca Ma-naïp Ñoâ-da Töû23 thaêm gaëp cuùng döôøng. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm ñöôïc Thanh vaên ñeä töû toân thôø, leã kính cuùng döôøng; cuõng ñöôïc chö Thieân vaø caùc chuùng quyû thaàn khaùc cung kính. Caùc doøng hoï Thích-ca, Caâu-lî, Minh-ninh, Baït-kyø,

Maït-la, Toâ-ma, thaûy ñeàu toân thôø. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia, chôù kia khoâng neân ñeán ta. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm truyeàn trao cho vua Ba-tö-naëc vaø vua Bình-sa ba quy y vaø naêm giôùi. Ñaõø thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm truyeàn trao ba quy naêm giôùi cho Baø-la- moân Phaát-giaø-la-sa-la vaân vaân. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm thoï ba quy naêm giôùi; chö Thieân, doøng hoï Thích, Caâu-lî..., ñeàu thoï ba quy naêm giôùi. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm khi du haønh ñöôïc heát thaûy moïi ngöôøi cung kính cuùng döôøng. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, nhöõng thaønh quaùch, thoân aáp maø Cuø-ñaøm ñaõ ñeán, khoâng ñaâu laø khoâng khuynh ñoäng, cung kính cuùng döôøng24. Ñaõ thaønh töïu phaùp

19.

Phaát-giaø-la-sa-la; Paøli: Pokkharasaødi, xem kinh soá 20 “A-ma-truù”.

20.

Phaïm Baø-la-moân (?).

21.

Ña-lî-giaù ; Paøli: Taørukkha.

22.

Chuûng Ñöù c; Paøli: Soòadanda, xem kinh soá 22 “Chuûng Ñöùc”. Trong kinh Chuûng Ñöù c, Baø-la-moân naøy ñöôïc thay baèng Cö só; Paøli: Kuæadanta.

23.

Thuû-ca Ma-naïp Ñoâ-da Töû; Paøli: Sukhamaøòava-Toddeyaputta.

24.

Haùn: voâ baát khuynh ñoäng cung kính cuùng döôøng . Kinh Chuûng ñöù c dòch hôi khaùc: vò nhôn cuùng döôøng (nhöõng ñòa ñieåm maø 463 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, nhöõng nôi Sa-moân Cuø-ñaøm ñi ñeán, caùc loaøi phi nhaân, quyû thaàn khoâng daùm xuùc nhieãu. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, nhöõng nôi Sa-moân Cuø-ñaøm ñi ñeán, nhaân daân ôû ñoù ñeàu thaáy aùnh saùng, nghe aâm nhaïc trôøi. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm khi muoán rôøi khoûi choã ñaõ ñeán. Moïi ngöôøi ñeàu luyeán moä, khoùc loùc maø tieãn ñöa. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Sa-moân Cuø-ñaøm khi môùi xuaát gia, cha meï, toâng thaân, khoùc loùc, thöông nhôù tieác nuoái. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ta. “Sa-moân Cuø-ñaøm xuaát gia khi coøn trai treû, deïp boû caùc thöù trang söùc, voi, ngöïa, xe baùu, nguõ duïc, anh laïc. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm khöôùc töø ngoâi vò Chuyeån luaân vöông, xuaát gia haønh

ñaïo. Neáu Ngaøi taïi gia, seõ trò vì boán thieân haï, thoáng laõnh daân vaät, thì chuùng ta ñeàu laø thaàn thuoäc. Ñaõ thaønh töïu phaùp aáy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm hieåu roõ Phaïm phaùp, coù theå noùi cho ngöôøi khaùc vaø cuõng noùi chuyeän trao ñoåi vôùi Phaïm thieân. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm ñaày ñuû caû ba möôi hai töôùng. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Laïi nöõa, Sa-moân Cuø-ñaøm coù trí tueä thoâng suoát, khoâng coù khieáp nhöôïc. Ñaõ thaønh töïu phaùp naøy, thì ta neân ñeán kia chôù kia khoâng neân ñeán ñaây. “Cuø-ñaøm kia nay ñeán thoân Khö-naäu-baø-ñeà naøy, ñoái vôùi ta laø toân quyù, vaû laïi laø khaùch. Ta neân thaân haønh ñeán thaêm vieáng.” Naêm traêm Baø-la-moân khi aáy thöa vôùi Cöùu-la-ñaøn-ñaàu raèng: “Kyø dieäu thay, hy höõu thay, coâng ñöùc cuûa vò kia ñeán nhö vaäy chaêng? Trong caùc ñöùc, giaû söû Cuø-ñaøm chæ caàn coù moät ñöùc laø ñaõ khoâng neân ñeán ñaây roài, huoáng hoà nay goàm ñuû caû. Vaäy ta haõy keùo heát ñi thaêm hoûi.”

Phaät töøng ñeán) ñöôïc ngöôøi cuùng döôøng.

Cöùu-la-ñaøn-ñaàu ñaùp: “Caùc ngöôi muoán ñi thì neân bieát thôøi.” Roài Baø-la-moân lieàn thaéng coã xe baùu, cuøng vôùi naêm traêm Baø-la- moân vaø caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só ôû Khö-naäu-baø-ñeà, tröôùc sau vaây quanh, ñi ñeán röøng Thi-xaù-baø. Ñeán nôi, xuoáng xe, ñi boä, tieán ñeán choã Theá Toân, chaøo hoûi xong, ngoài xuoáng moät beân. Trong luùc aáy, trong soá caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só, coù ngöôøi leã Phaät roài ngoài xuoáng; coù ngöôøi chaøo hoûi xong roài ngoài xuoáng; coù ngöôøi chæ xöng teân roài ngoài xuoáng; coù ngöôøi chaép tay höôùng veà Phaät roài ngoài xuoáng; coù ngöôøi im laëng ngoài xuoáng. Khi moïi ngöôøi ngoài yeân choã, Cöùu-la-ñaøn-ñaàu baïch Phaät raèng: “Toâi coù ñieàu muoán hoûi. Neáu Ngaøi coù roãi, cho pheùp, toâi môùi daùm hoûi. Phaät noùi: “Xin cöù hoûi tuøy yù.” Baø-la-moân baïch Phaät: “Toâi nghe noùi Cuø-ñaøm thoâng hieåu ba loaïi teá töï vaø möôøi saùu tö cuï teá töï, laø nhöõng ñieàu maø chuùng toâi, tieân tuùc kyø cöïu, khoâng hieåu bieát. Nay chuùng toâi muoán cöû haønh ñaïi teá töï; ñaõ chuaån bò ñuû naêm traêm boø ñöïc, naêm traêm boø caùi, naêm traêm beâ ñöïc, naêm traêm beâ caùi, naêm traêm con deâ, naêm traêm con cöøu. Hoâm nay coá yù ñeán ñaây, toâi muoán hoûi ba phaùp teá töï vaø möôøi saùu teá cuï. Neáu teá töï naøy maø ñöôïc thaønh töïu, seõ ñöôïc quaû baùo lôùn, tieáng taêm ñoàn xa, ñöôïc trôøi vaø ngöôøi kính troïng.” Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi Cöùu-la-ñaøn-ñaàu raèng: “Nay oâng haõy laéng nghe, haõy laéng nghe, haõy suy ngaãm kyõ, toâi seõ giaûng thuyeát cho.” Baø-la-moân noùi: “Xin vaâng, thöa Cuø-ñaøm, toâi raát muoán nghe.” Roài Phaät noùi vôùi Cöùu-la-ñaøn-ñaàu: “Vaøo moät thôøi quaù khöù xa xöa, coù vò vua Quaùn ñaûnh thuoäc doøng Saùt-lî25, muoán thieát leã ñaïi töï, taäp hoïp ñaïi thaàn Baø-la-moân26 ñeán baûo

25. Haùn: Saùt-lî vöông thuûy nhieãu ñaàu chuûng , vua ñöôïc truyeàn ngoâi, khi ñaêng quang ñöôïc röôùi nöôùc leân ñaàu, khaùc vôùi vua töï laäp, nhö

Chuyeån luaân vöông. Paøli cho bieát teân vua: raøjaø Mahaø-vijito naøma ahosi, coù oâng vua teân Mahaøvijita.

465 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I raèng: Ta nay raát giaøu coù, taøi baûo doài daøo, nguõ duïc thoûa maõn. Tuoåi ta ñaõ giaø yeáu. Daân chuùng cöôøng thònh, khoâng coù söï khieáp nhöôïc. Kho taøng ñaày aép. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï. Theo caùc ngöôi, phaùp teá töï caàn nhöõng gì?" Khi aáy, coù vò ñaïi thaàn kia taâu vua raèng: "Taâu Ñaïi vöông, quaû nhö lôøi Ñaïi vöông, nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Nhöng daân chuùng phaàn nhieàu oâm aùc taâm, taäp caùc phi phaùp. Neáu teá töï vaøo luùc naøy thì khoâng thaønh pheùp teá töï. Nhö sai aên cöôùp ñuoåi aên cöôùp, thì söï sai khieán chaúng thaønh. "Taâu Ñaïi vöông, chôù nghó raèng, ñaây laø daân cuûa ta; ta coù theå ñaùnh, coù theå gieát, coù theå khieån traùch, coù theå ngaên caám. Nhöõng keû gaàn guõi vua, neân cung caáp chuùng nhöõng thöù caàn yeáu. Nhöõng ngöôøi buoân baùn, neân cung caáp chuùng taøi baûo. Nhöõng ngöôøi chuyeân tu ñieàn saûn, haõy cung caáp chuùng boø, beâ, haït gioáng. Chuùng moãi ngöôøi töï mình kinh doanh. Vöông khoâng böùc baùch daân, thì daân ñöôïc an oån, nuoâi naáng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa." Phaät laïi noùi vôùi Cöùu-la-ñaøn-ñaàu: "Roài thì, sau khi nghe lôøi cuûa caùc ñaïi thaàn, vua lieàn cung caáp y phuïc aåm thöïc cho nhöõng ngöôøi thaân caän, taøi baûo cho nhöõng ngöôøi buoân baùn, traâu boø, thoùc gioáng cho nhöõng ngöôøi laøm ruoäng. Baáy giôø nhaân daân moãi ngöôøi töï lo coâng vieäc cuûa mình, khoâng xaâm haïi nhau, nuoâi naáng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa." Phaät laïi noùi: "Sau ñoù, vua laïi trieäu quaàn thaàn ñeán baûo raèng: 'Ta nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Ta cung caáp cho nhaân daân khoâng thieáu thoán caùi gì. Chuùng nuoâi döôõng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï. Theo caùc ngöôi, pheùp teá töï caàn coù nhöõng gì?' "Caùc ñaïi thaàn taâu: "Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi Ñaïi vöông noùi, 'Nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Ta cung caáp cho nhaân daân khoâng thieáu thoán caùi gì. Chuùng nuoâi döôõng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa.' Neáu Ñaïi vöông muoán teá töï, coù theå truyeàn leänh cho cung noäi bieát.

26. Baø-la-moân ñaïi thaàn , chæ ngöôøi Baø-la-moân laøm tö teá cho vua, hoaëc laøm quoác sö, phuï töôùng; Paøli: purohita braøhmaòa.

"Vua laøm nhö lôøi caùc ñaïi thaàn; vaøo truyeàn leänh cung noäi: 'Ta nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Ta cung caáp cho nhaân daân khoâng thieáu thoán caùi gì. Chuùng nuoâi döôõng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï.' "Caùc phu nhaân lieàn taâu vua: "Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi Ñaïi vöông, nöôùc giaøu binh maïnh, kho taøng ñaày aép, taøi baûo doài daøo. Neáu muoán teá töï, nay thaät ñuùng luùc. Vua trôû ra, baùo cho quaàn thaàn bieát: "Ta nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Ta cung caáp cho nhaân daân khoâng thieáu thoán caùi gì. Chuùng nuoâi döôõng con chaùu, cuøng nhau vui ñuøa. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï. Ta ñaõ truyeàn leänh cung noäi. Caùc ngöôi haõy noùi heát cho ta, caàn coù nhöõng thöù gì? "Baáy giôø, caùc ñaïi thaàn lieàn taâu vua raèng: "Ñuùng

vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi Ñaïi vöông noùi. Ñaïi vöông muoán teá töï. Ñaõ truyeàn cho noäi cung bieát, nhöng chöa noùi cho thaùi töû, hoaøng töû, ñaïi thaàn, töôùng só bieát27. Ñaïi vöông neân leänh truyeàn cho bieát. “Vua nghe lôøi caùc ñaïi thaàn, beøn truyeàn leänh cho thaùi töû, hoaøng töû, ñaïi thaàn, töôùng só raèng: “Ta nöôùc giaøu binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï. “Khi aáy, thaùi töû, hoaøng töû, quaàn thaàn vaø caùc töôùng só, taâu vua raèng: “Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi Ñaïi vöông, nöôùc giaøu binh maïnh, kho taøng ñaày aép, taøi baûo doài daøo. Neáu muoán teá töï, nay thaät ñuùng luùc. “Vua laïi baùo cho quaàn thaàn bieát: “Ta nöôùc giaøu, binh maïnh, kho taøng ñaày aép. Taøi baûo doài daøo. Nay ta muoán thieát leã ñaïi töï. Ta ñaõ truyeàn leänh cung noäi, thaùi töû, hoaøng töû, cho ñeán töôùng só. Nay muoán thieát leã ñaïi töï, caàn coù nhöõng thöù gì? Caùc ñaïi thaàn lieàn taâu: “Nhö lôøi Ñaïi vöông. Muoán thieát leã ñaïi töï, nay chính laø luùc. “Vua nghe lôøi, cho döïng nhöõng ngoâi nhaø môùi ôû thaønh Ñoâng. Vua ñi vaøo nhaø môùi. Mình khoaùc aùo da höôu, thoa mình baèng daàu bô thôm,

27. Boán tö trôï cuûa ñaïi töï, theo baûn Haùn: hoaøng haäu, thaùi töû, quaàn thaàn vaø töôùng só. Theo baûn Paøli, cattaøro anumati-pakkhaø (boán tö trôï thuaän tuøng): 1. Hoaøng toäc (janapade khattiyaø); 2. Trieàu thaàn (amaccaø parisajjaø); 3. Baø-la-moân phuù haøo (braøhmaòa-mahaøsaøla); 4. Cö só phuù haøo (gahapati-necayikaø).

467 KINH CỨU LA ĐÀN ĐẦU – TRƯỜNG A HÀM I laïi ñoäi söøng höôu leân ñaàu. Sai treùt phaân boø leân ñaát, roài ngoài naèm treân ñoù. Roài ñeä nhaát phu nhaân, ñaïi thaàn Baø-la-moân, choïn moät con boø caùi maøu vaøng. Moät phaàn söõa ñeå vua aên; moät phaàn söõa ñeå cho phu nhaân aên; moät phaàn söõa ñeå cho ñaïi thaàn aên; moät phaàn söõa cuùng döôøng ñaïi chuùng, coøn laïi cho beâ. Baáy giôø, nhaø vua thaønh töïu taùm phaùp, ñaïi thaàn thaønh töïu boán phaùp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.